

pisu ze dne 3. května 1924 obchodním cestujícím žalované firmy pro určitý obvod proti pevnému měsíčnímu platu s dalším nárokem na diety a provise za určitých podmínek a změnil se později poměr tento jen potud, že smluvena byla jednotná odměna ve formě zvýšené provise (dopis ze dne 10. října 1924). Ostatní podmínky, dle nichž se měl žalobce starati o odbyt zboží žalovanou vyrobeného, při čemž byl vázán na příkazy žalované a instrukce její centrály, zůstaly nezměněny. Nejvyšší soud sdílí proto právní názor odvolacího soudu, že služby, k nimž byl žalobce sjednán a jež úzce souvisely s živnostenským odbytem zboží žalované firmy, jsou kupeckými službami ve smyslu §u 1 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. a že žalobce byl v bezprostředním služebním poměru a podřízenosti k žalované, tedy obchodním pomocníkem dle tohoto zákona. Jest tudíž dle §u 41 cit. zák. pro řešení sporu z tohoto poměru příslušným živnostenský soud, poněvadž kupecký závod žalované nesporně podléhá živnostenskému řádu. Nelze souhlasiti s názorem stěžovatelovým, že by uplatňovaný jím nárok na náhradu ztráty na dietách a provisi úhrnným penízem 2100 Kč pro udánlivé znemožnění činnosti po dobu od 12. září do 11. října 1924 měl zvláštní ráz. Vždyť žalobce sám odvozuje i tento nárok z poměru služebního a § 41 zákona o obch. pom. nerozeznává. Právem tedy odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a řízení jemu předcházející, odmítnuv současně žalobu. (§ 477 čís. 3 a 478 odst. 1 c. ř. s.). Uvésti jest ještě, že za provozovnu ve smyslu §u 23 zákona o soudech živnostenských pokládati jest v tomto případě sídlo správy kupeckého podniku žalované v Praze, pro který měl žalobce dle smlouvy činnost svoji vyvíjeti.

Čís. 5557.

Je-li podle stanov pomocné nemocenské pokladny pro spory mezi pojištěnými členy a představenstvem příslušným rozhodčí soud, jest tento soud příslušným i pro nárok pojištěnce na náhradu nákladů, jež zaplatil svému lékaři za léčení své a své rodiny. Pojištěnec nemůže se odvolávat na to, že nejsou mu známa ustanovení stanov o rozhodčím soudě a že proto není jimi vázán.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1925, R I 1018/25.)

Žalobce, soukromý úředník, domáhal se na nemocenské pokladně soukromých úředníků a zřízců náhrady toho, co byl zaplatil svému lékaři za léčení své a své rodiny, ježto jest členem žalované nemocenské pokladny a tato byla povinna vlastně lékaři sama zaplatiti útraty léčení, an žalobce jako její člen má dle stanov nárok na bezplatnou lékařskou pomoc jak pro sebe tak i pro svou rodinu. Žalovaná namítla předmetnou nepříslušnost soudu tvrdíc, že pro rozhodnutí o žalobním nároku jest příslušným dle §u 53 stanov žalované pokladny rozhodčí soud pokladny, kterému jest rozhodovati všechny spory z pojišťovacího poměru a krom toho poukázala na § 41 zákona o nemocenském pojištění a na to, že žalovaná jest náhradním ústavem ve smyslu §u 11 čís. 6 tohoto zákona jakožto pokladna pomocná. Soud první stolice odmítl žalobu pro věcnou nepříslušnost, rekursní soud zamítl námitku

věcné nepříslušnosti. **D ů v o d y:** Především sluší uvážiti, na čem žalovaná zakládala námitku předmětné nepříslušnosti dovolaného soudu. Činí tak z toho důvodu, že dle §u 53 stanov žalované strany jest pro spory mezi pojištěnými členy a mezi předsednictvem příslušným výhradně rozhodčí soud. O předmětné nepříslušnosti lze však dle názoru soudu rekursního jen tehdy mluvit, když se jedná o to, který ze řádných soudů jest k rozhodování sporné věci příslušným. Zde však jedná se o nepříslušnost odůvodňovanou tím, že jest příslušným soud rozhodčí, tedy nikoliv soud řádný, a v takovém případě mohlo by se jednat o námitku nepřípustnosti pořadu práva. Tato rovněž byla vznesena a bylo zajisté v první řadě zabýváti se touto námitkou. Avšak soud rekursní uznal, že ani námitka předmětné nepříslušnosti ani v ní patrně obsažená námitka nepřípustnosti pořadu práva nejsou opodstatněny. Jedná se jediné o to, zda § 53 stanov žalované strany může se vztahovati na tento žalobní nárok, či nikoliv. Žalovaná strana jest zapsaná pokladna pomocná, které nebylo odňato osvědčení dle §u 7 druhý odstavec zákona ze dne 16. července 1892, čís. 202 ř. zák. (§ 11 čís. 6 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. dle znění čl. VII. zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., viz potvrzení stanov str. 34) a právem první soudce shledal, že jde o pojištění rázu veřejnoprávního. Nelze tedy soudu rekursnímu sdíletí právní názor stěžovatelův, že nelze stanovám žalované strany přikládati ráz veřejnoprávní a že bylo věci žalované strany, aby mu stanovy doručila. Naopak správně uvedl první soudce, že měl si žalobce stanovy opatřiti a z nich se o předpisu o rozhodčím soudu (§ 53 stanov) přesvědčiti. Avšak přes zmíněné ustanovení stanov o soudu rozhodčím nelze námitku shledati odůvodněnou. Žaloba jest opřena o to, že žalobce zaplatil za lékařské ošetřování sebe i členů své rodiny MUDru L. Ž-ovi 4470 Kč a, poněvadž byla žalovaná strana povinna náklad ten hraditi domáhá se náhrady těchto výloh. Jde tedy o žalobu dle §u 1042 obč. zák. a dle názoru rekursního soudu nelze § 53 stanov na takovou žalobu vztahovati, třeba se v něm uvádělo, že příslušnost rozhodčího soudu vztahuje se na spory mezi pojištěnými a mezi představenstvem, přece lze souditi, že musí to býti spory týkající se nároku, který vyplývá přímo ze znění stanov. První soud vzal ku pomoci ustanovení §u 25 stanov, dle nichž člen, když mu odepřeno bylo vyplacení **p o d p o r y**, může se do 14 dnů ode dne doručení příslušného výměru odvolati k rozhodčímu soudu. Avšak žalobce nedomáhá se žalobou **p o d p o r y** ve smyslu tohoto ustanovení, nýbrž **n á h r a d y** nákladu za léčení, takže ani poukaz na znění §u 25 není případný. Také § 41 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. z. jasně mluví o tom, že pro spory mezi pojištěnci a okresní nemocenskou pokladnou o **n á r o c í c h n a p o d p o r u** příslušným jest výlučně rozhodčí soud této pokladny. Touto zásadou je zajisté ovládn i § 53 stanov a sluší za to míti, že nelze § 53 stanov vztahovati také na žaloby podle §u 1042 obč. zák. Náhradní nárok dle §u 1042 obč. zák. jest nárokem soukromoprávním a jest přikázán k pravomoci řádných soudů i tehdy, když závazek k nákladu jest rázu veřejnoprávního, jak všeobecně jest uznáváno. Nárok ten lze dle §u 1 j. n. uplatňovati jen před řádnými soudy (srovnej čís. 2305 sb. n. s.).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

S názorem rekursního soudu, že námitka nepřislusnosti dovolaného soudu není opodstatněna, ježto se v tomto případě nejedná o spor vyhrazený podle §u 53 stanov rozhodčímu soudu, protože nejde o nárok ze stanov plynoucí a podle uvedeného §u stanov jen takové spory přísluší před rozhodčí soud, souhlasiti nelze. Žalobce domáhá se na žalované pomocné nemocenské pokladně náhrady výloh, které za své a své rodiny léčení zaplatil lékaři a o nichž tvrdí, že je podle stanov měla zaplatiti žalovaná pokladna. Podle §u 53 stanov přísluší před rozhodčí soud spory mezi pojištěnými členy a představenstvem pokladny. Jest pravda, že zažalovaný nárok jako nárok postižný (§§ 1036, 1037, 1042 obč. zák.) není bezprostředním nárokem člena podle stanov, ale proto vyloučiti jej z příslusnosti rozhodčího soudu podle §u 53 stanov nelze. Doslov §u 53 stanov při své všeobecnosti zažalovaný nárok z příslusnosti rozhodčího soudu nikterak nevylučuje. Ve stanovách v §u 15 a 16 jsou uvedeny případy, kde rovněž se nejedná o nároky přímo z členského poměru k pokladně vyplývající, jde tu také po případě jen o nároky postižní, a není pochybnosti, že v těchto případech je rozhodčí soud příslušným. Vzhledem tedy ke všeobecnému znění §u 53 stanov a k tomu, že, jak uvedeno, příslusnost rozhodčího soudu jen na spory přímo z členského poměru vyplývající omezena není, nutno příslusnost rozhodčího soudu uznati i pro tento spor a námitka nepřislusnosti dovolaného řádného soudu je opodstatněna. Sdíleti opačný názor rekursního soudu nelze ani proto, že by při platnosti tohoto názoru bylo možno ustanovení o rozhodčím soudu obcházeti. Pojištěnec, by se vyhnul rozhodčímu soudu, zaplatil by, co platiti náleží pokladně, a zjednal by si tak příslusnost řádného soudu. Tím byla by však smlouva jednostranně zrušena a mařen účel ustanovení smlouvy o rozhodčím soudě. Co se týče stanoviska žalobcova, že prý ustanovením stanov o rozhodčím soudě není vázán, protože mu nebyly stanovы doručeny a on o dotyčném jejich ustanovení nevěděl, jest jen tolik uvésti, že přistoupením za člena se podrobil stanovám a na něm bylo, aby si jejich znalost zjednal.

Čís. 5558.

Pronajetí uprázdněného bytu ve společném nájemním domě náleží k řádnému hospodaření a užívání domu ve smyslu §u 834 obč. zák. Je-li rozpor mezi spoluvlastníky a poměr hlasů, počítaných podle podílů jest rovný, jest rozhodnouti soudu, zda a komu má býti byt pronajat. V otázce, zda má byt býti pronajat, dlužno dbáti tendence zákonodárcovy, by za bytové tísně byly uvolněné byty znovu pronajaty.

Nelze se zaručiti za nájemcův závazek, že byt, požívající ochrany nájemců, bude (v případě prodeje domu) vyklizen.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1925, R I 1025/25.)

Navrhovatel Dr. Karel H. byl vlastníkem polovice a jeho odpůrci manželé Ondřej a Františka H-ovi vlastníky druhé polovice domu, v němž byl v přízemí uprázdněn byt o jednom pokoji s kuchyní. Spolu-